

ресурсоефективного та циклічного використання біологічних ресурсів; трансформація використання та оцінки ресурсів біомаси, пріоритетність розширених високоцінних застосувань, а також заохочення промисловості та споживачів до впровадження циклічних практик; забезпечення конкурентоспроможного та сталого постачання біомаси, як всередині країни, так і за межами ЄС; посилення ролі первинних виробників, створення добробуту в сільській місцевості шляхом створення робочих місць та диверсифікації доходів для лісників та фермерів, а також винагорода їх за збереження екосистем; позиціонування ЄС на зростаючому міжнародному ринку біоматеріалів, біовиробництва, біохімічних речовин, а також агропродовольчої та біотехнологічної галузей.

Як механізм управління розвитком біоекономіки, багато країн ЄС мають спеціально розроблені стратегії [3], деякі країни в процесі розробки. Стратегії та політики ЄС у галузі біоекономіки враховують екологічний слід біоматеріалів та надають пріоритет матеріалам, які використовують найменше ресурсів. Багато виробників у сфері біоекономіки використовують побічні продукти, відходи та залишки, а не первинну сировину. Циркулярність, яка полягає в максимально ефективному використанні біомаси протягом її життєвого циклу, є центральною в Стратегіях біоекономіки ЄС.

Отже, для України, яка тримає курс на євроінтеграцію, потрібно впроваджувати біоекономіку. Передумовами формування та імплементації біоекономіки є орієнтир на сталий розвиток, циркулярну та зелену економіку. Для інтеграції біоекономіки також потрібні відповідні стратегії у законодавстві.

Література

1. Будякова О.Ю. Біоекономіка як вектор інклюзивного економічного розвитку в формуванні людського капіталу. Цифрова економіка та економічна безпека. 2023. Випуск 9(09). С. 68-77. DOI: 10.32782/dees.9-12
2. Проект Закону України від 07.08.2018 № 9015 (Одержаний ВР України). Про Стратегію сталого розвитку України до 2030 року.
3. Будякова О. Ю. Екосистемний підхід до соціально-економічного розвитку в умовах зеленої та цифрової трансформації на засадах біоекономіки / О. Ю. Будякова // Економічні горизонти. – №1(34). – С. 15-31. [https://doi.org/10.31499/2616-5236.1\(34\).2026.348943](https://doi.org/10.31499/2616-5236.1(34).2026.348943)

УДК 330.675

Пригарська Д. М., здобувач вищої освіти
Пузирьова П. В., науковий керівник, д.е.н., професор
Київський національний університет
технологій та дизайну

СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ТА БІОЕКОНОМІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Сучасний етап розвитку світового господарства характеризується глибокими трансформаційними процесами, які значною мірою зумовлені необхідністю переходу до моделі сталого розвитку. У сучасних умовах економічне зростання дедалі частіше поєднується з екологічними та соціальними вимогами, що формує нові підходи до ведення господарської діяльності. Для України особливого значення набуває поєднання процесів міжнародної економічної інтеграції з адаптацією національного підприємницького сектору до сучасних європейських стандартів розвитку. Насамперед, це стосується малого та середнього бізнесу (МСБ), який відіграє важливу роль у структурі економіки та виступає одним із ключових драйверів інноваційних змін. У цьому контексті значний вплив на трансформацію економічної політики має реалізація вимог Європейського зеленого курсу (European Green Deal) [1], впровадження якого передбачає поступовий перехід до більш екологічно орієнтованої моделі господарювання, у якій важливе місце займає розвиток біоекономіки. Біоекономічний підхід передбачає ширше використання відновлюваних біологічних ресурсів замість традиційних викопних джерел сировини та енергії. Такий напрям розвитку розглядається не лише як екологічна необхідність, але й як важливий чинник підвищення конкурентоспроможності підприємств, особливо на ринках Європейського Союзу.

Питання фінансової стійкості підприємств, а також методології оцінювання їхнього економічного стану в умовах нестабільності, знайшли відображення у працях багатьох вітчизняних науковців. Зокрема, у дослідженнях В. О. Вихруща та Ю. М. Козловського [2] значна увага приділяється системному підходу до фінансового аналізу та підвищенню об'єктивності оцінювання діяльності підприємств у кризових умовах. Вагомий внесок у розвиток теоретичних засад капіталізації та адаптації підприємств до змін економічного середовища зробили також М. В. Корягін та А. Є. Конверський [3]. Водночас сучасні умови розвитку економіки, пов'язані з воєнними викликами та майбутнім післявоєнним відновленням, потребують подальшого дослідження фінансових механізмів підтримки малого і середнього бізнесу, зокрема в контексті біоекономічної трансформації.

Події останніх років, зокрема глобальні економічні зміни у період 2024–2026 рр., продемонстрували значну залежність сектору МСБ від доступу до фінансових ресурсів. Важливу роль у підтримці підприємницької діяльності відіграє державна програма «Доступні кредити 5-7-9%», реалізація якої здійснюється відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 28, що стало одним із ключових інструментів підтримки ліквідності підприємств у

складних економічних умовах. За офіційними даними Міністерства фінансів, у 2025 р. в межах цієї програми було надано понад 25 тисяч кредитів на загальну суму майже 76 млрд грн, що дозволило значній кількості підприємств продовжити свою діяльність та частково стабілізувати фінансовий стан [4, 5].

Разом із тим аналіз структури наданих кредитів свідчить про переважання короткострокового фінансування, спрямованого переважно на поповнення оборотного капіталу. Така ситуація свідчить про те, що значна частина підприємств діє за моделлю оперативного реагування на кризові умови, зосереджуючись насамперед на підтриманні поточної платоспроможності. Проте для забезпечення довгострокового розвитку економіки важливо поступово зміщувати акценти у бік інвестиційного кредитування, зокрема фінансування енергоефективних, екологічних та інноваційних проєктів. У цьому аспекті біоекономічний напрям розвитку відкриває нові можливості для українського малого та середнього бізнесу. Використання технологій глибокої переробки біомаси та виробництва продукції з відновлюваних ресурсів дозволяє створювати товари з більшою доданою вартістю, а також інтегруватися у міжнародні виробничі ланцюги. Показовим є досвід Німеччини, де значну роль у стимулюванні інновацій відіграє державний банк розвитку KfW. Завдяки системі пільгового кредитування та підтримки інноваційних проєктів цей інститут сприяє структурній модернізації економіки та розвитку екологічно орієнтованого підприємництва.

В Україні, попри позитивну динаміку кількості малих і середніх підприємств, розвиток сектору супроводжується низкою стримуючих чинників. За попередніми оцінками, до кінця 2026 р. кількість суб'єктів МСП може перевищити два мільйони, однак одночасно спостерігаються проблеми кадрового забезпечення, а також погіршення платіжної дисципліни в окремих секторах економіки, що ускладнює процес модернізації підприємств та впровадження інноваційних технологій. З огляду на це подальша інтеграція України у світову економіку значною мірою залежить від здатності малого та середнього бізнесу адаптуватися до нових вимог сталого розвитку та біоекономічної трансформації. До ключових напрямів такої адаптації можна віднести:

- удосконалення державних програм підтримки підприємництва з орієнтацією на фінансування екологічних, енергоефективних та біотехнологічних проєктів;

- використання досвіду німецької моделі соціального ринкового господарства у сфері підтримки інноваційного підприємництва;

- розширення співпраці між науковими установами, освітніми закладами та бізнесом з метою підготовки фахівців, здатних працювати у високотехнологічних секторах біоекономіки.

Отже, забезпечення сталого розвитку малого та середнього бізнесу у найближчі роки повинно ґрунтуватися на поєднанні фінансової стабільності, впровадження цифрових технологій та дотримання сучасних екологічних стандартів, оскільки саме така модель розвитку може створити передумови для підвищення конкурентоспроможності національної економіки та її повноцінної інтеграції у глобальний економічний простір.

Література

1. European Commission. The European Green Deal : Communication from the Commission COM(2019) 640 final, 11 December 2019. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52019DC0640>
2. Вихрущ В. О., Козловський Ю. М. Методологія та методика наукового дослідження : навч. посіб. Львів : Тріада плюс, 2020. 336 с.
3. Корягін М. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Алерта, 2022. 622 с.
4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про надання фінансової державної підтримки суб'єктам малого та середнього підприємництва» від 24 січня 2020 р. № 28. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/28-2020-%D0%BF>.
5. Міністерство фінансів України. Оперативні дані щодо реалізації державної програми «Доступні кредити 5-7-9%». 2025. URL: <https://mof.gov.ua/uk/dostupni-krediti-5-7-9>

УДК 330.111.62:332.72

Улановський С.А., аспірант
Хаустова Є.Б., науковий керівник, д.е.н., проф.
Київський національний університет
технологій та дизайну

RWA-ТОКЕНІЗАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЛІКВІДНОСТІ ОПЕРАЦІЙ З НЕРУХОМІСТЮ

Глобальна економічна трансформація та прискорення диджиталізації фінансових ринків зумовлюють необхідність пошуку новітніх інструментів управління капітальними активами. Ринок нерухомості, який традиційно характеризується високою капіталомісткістю та низькою швидкістю обороту капіталу, стає об'єктом інституційної перебудови через впровадження токенизації реальних активів (Real World Assets, RWA). Як зазначають аналітики Boston Consulting Group (2022), токенизація виступає не лише технічним рішенням, а й стратегічним механізмом підвищення ліквідності, що нівелює географічні та юридичні бар'єри для транскордонного руху інвестицій [3].